

Л.В. Смаглюк, Г.Л. Фетісова, А.В. Ляховська

АНОМАЛІЇ ЗУБОЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ СИСТЕМИ В ДІВЧАТ ІЗ ПОРУШЕННЯМ РЕПРОДУКТИВНОЇ ФУНКЦІЇ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Актуальність теми. Порухення росту і розвитку дитини залежать від стану чотирьох тканинних систем організму: лімфоїдній, нервової, статевої та загальної (м'язи, кістки і внутрішні органи). Порухення розвитку однієї з цих систем може бути фактором ризику, який призведе до патології функціонування інших органів і систем органів. Особливої уваги з цього приводу потребує підлітковий період, який визначений як період життя, коли відбувається статеве созрівання. У період підвищення рівня статевих гормонів прискорюється загальний ріст тіла, а також лицевий ріст [1]. Відомі деякі наукові дослідження про зв'язок рівня естрогенів і стоматологічного статусу пацієнтів. Так, визначена кореляція між захворюваністю на карієс і рівнем естрогенів - останні впливають на підвищення мінералізації кісткових структур організму, а отже, сприяють зниженню захворюваності на карієс. Також установлено функціональний взаємозв'язок інкреторної функції слинних і статевих залоз [2]. Експериментальне видалення статевих залоз призводить до підвищення захворюваності на карієс. Доведений зв'язок між поширеністю карієсу зубів із патологію статевого розвитку [3]. Водночас відомо, що карієс і загальне порухення мінералізації зубощелепно-лицевої системи є етіологічним фактором виникнення зубощелепних аномалій і деформацій. Із відомих нам досліджень виявлено, що

порухення процесів статевого розвитку може бути причиною аномалій у кістковій і лімфоїдній тканинах. До того ж у відомій нам літературі не визначені поширеність і структура ЗЩА в дівчат із порухенням статевого розвитку.

Метою нашого дослідження стало визначення структури зубощелепних аномалій у дівчат пубертатного віку з порухенням розвитку репродуктивної системи.

Матеріали і методи. Разом із лікарем-гінекологом підліткового кабінету ми оглянули 40 дівчат диспансерної групи віком 15-17 років із порухенням менструального циклу ювенільного періоду (36 дівчат) і затримкою статевого розвитку (4 дівчини) - I група. При проведенні аналізу та зіставленні отриманих результатів для усунення впливу факторів зовнішнього середовища взяті дані М.І.Дмитренко [4], які вона отримала на обстеженні школярів середнім віком 15,2 року, які проживають у тій же місцевості (II група).

Інформація про стан загальносоматичного здоров'я отримана з амбулаторних карток пацієнток. На огляді зубощелепної ділянки звертали увагу на стоматологічний статус, а особливо - на стан прикусу, аномалії побудови зубних рядів, аномалії окремих зубів. Діагноз патології прикусу визначали за класифікаціями Angle E.H. [5] і A.I. Бетельмана [6].

Статистичну обробку даних проводили, використовуючи тест критерію Хі-квадрат (χ^2).

Результати та обговорення.

Аналіз отриманих результатів довів високий рівень загальносоматичних захворювань у обстеженої групи дівчат. Ці матеріали представлені в табл. 1.

Так, у дівчат із порухенням розвитку репродуктивної системи частіше зустрічаються хронічні захворювання дихальної системи (у 20 із 40 обстежених дівчаток); патологія опорно-рухової системи (сколіотична хвороба в 37,5%, сколіотична постава в 25% випадків, плоскостопість і кривошия у 12,5% та 7,5% відповідно); патологія органа зору зафіксована в 11 із 40 обстежених, що складає 27,5%. Патологію постави в дівчат із порухенням репродуктивної функції діагностували на 6,07% частіше, патологія зору й ендокринної системи також частіше зустрічалась у обстежених нами дівчат - на 19,92% і 16,66% відповідно.

Дані щодо поширення патології зубощелепно-лицевої системи серед дівчат із порухенням репродуктивної функції представлені в табл. 2.

Отримані результати показали, що серед дівчат із порухенням репродуктивної функції фізіологічна оклюзія - це рідкісніший стан (на 5,48%) у порівнянні з II групою. У дівчат із порухенням функції репродуктивної системи відсоток аномалій прикусу I класу за Angle E.H. значно вищий, ніж у групі порівняння. I клас за Angle E.H. характеризується нейтральним співвідношенням бічних зу-

Таблиця 1

Частота загальносоматичної патології серед дівчат із порушенням репродуктивної функції

Патологія	I група		II група		Вірогідність між I і II групами
	абс.	%	абс.	%	
Захворювання дихальної системи	20	50,0	схильність до тубінфікованості		
			42	20,00	
Кривошия	3	7,5			
Сколіотична хвороба	15	37,5	66	31,43	*
Сколіотична постава	10	25,0			
Плоскостопість	5	12,5			
Дисплазія суглобів	2	5,0			
Патологія зору	11	27,5	16	7,62	*
Патологія ендокринної системи	8	20,0	7	3,33	*
Дерматит	9	22,5			
Себорея	1	2,5			
Вегетосудинна дистонія	6	15,0			

Примітка: * - показник достовірності $p < 0,05$.

Таблиця 2

Поширеність аномалій прикусу в дівчат із порушенням репродуктивної функції

Стан ЗЧС	I група		II група		Вірогідність між I і II групами
	абс.	%	абс.	%	
Ортогнатичний прикус	6	15,0	43	20,48	*
I клас	29	72,5	122	58,10	*
II клас	4	10,0	42	20,00	*
III клас	1	2,5	3	1,43	*
Глибокий прикус	6	15,0	71	33,81	*
Відкритий прикус	-	0	3,81	*	
Перехресний прикус	1	2,5	12	5,71	*
Скупченість зубних рядів	12	30,0	62	29,52	*

Примітка: * - показник достовірності $p < 0,05$.

бів у сагітальній площині та аномаліями положення фронтальних зубів. У I групі дослідження відсоток аномалій положення окремих зубів був найвищим – 72,3%, що статистично достовірно відрізнялося від результатів, які відомі з літературних джерел, і групи зіставлення. Водночас ми спостерігали і складніші форми скупченості

зубів - II, III і IV ступенів тяжкості за Н.Г.Снагіною. Зростання ступеня складності аномалій положення окремих зубів фронтальної ділянки може бути пов'язано також із загальним недорозвиненням нижньої щелепи [7]. Необхідно зазначити, що в 7,5% і 22,5% пацієнток патологія I класу за Angle E.H. ускладнюється адентією і мі-

кродентією фронтальних зубів відповідно, що перевищує середньопопуляційний рівень частоти цих аномалій. Патологія II класу за Angle E.H., аномалії прикусу у вертикальній і трансверзальній площинах у підлітків без патології репродуктивної системи зустрічаються частіше, що потребує подальшого вивчення.

Література

1. Proffit W.R. Contemporary Orthodontics / W.R.Proffit, H.W.Fields. – St. Louis: CV Mosby, 1999. – 742 p.
2. Боярська О.Я. Про стан фізичного розвитку у дітей, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи / О.Я. Боярська // Сучасні проблеми клінічної ендокринології: V з'їзд ендокринологів України, 14-17 верес. 1994 р. тези доп. – К., 1994. – С. 257–258.
3. Николаева Г.В. Профилактика кариеса зубов у девочек с нарушениями полового развития: автореф. дис. на здобуття наук: ступеня канд. мед. наук: спец. «Стоматологія» / О.М. Надворна. – Одеса, 2008. – 18 с.
4. Дмитренко М.І. Виникнення зубощелепних аномалій із скученістю фронтальних зубів у школярів залежно від стану соматичного здоров'я / М.І. Дмитренко // Вісник стоматології. – 2011. – №2. – 74-76.
5. Angle E.H. Classification of malocclusion / E.H. Angle // Dental Cosmos. – 1899. – Vol. 41, №4. – P.248-264.
6. Ортопедическая стоматология детского возраста / [А.И. Бетельман, А.И. Поздняков, А.Д. Мухина, Ю.И. Александрова] – К.Здоров'я, 1965. – 407 с.
7. Воронкова Г.В. Скупчене положення фронтальних зубів нижньої щелепи, як один із проявів редукції зубощелепної ділянки сучасної людини / Г.В.Воронкова. – Полтава, 2008. – 56 с.

Стаття надійшла
7.02.2012 р.

Резюме

Метою дослідження стало визначення стану загальносоматичного та ортодонтичного здоров'я в дівчат пубертатного віку із порушенням розвитку репродуктивної системи. Отримані дані свідчать про високий рівень захворюваності інших органів і систем організму, високий відсоток аномалій окремих зубів.

Ключові слова: аномалії зубощелепної системи, порушення репродуктивної функції, пубертатний період.

Резюме

Целью исследования явилось определение состояния общесоматического и ортодонтического здоровья у девушек пубертатного возраста с нарушением развития репродуктивной системы. Полученные данные свидетельствуют о высоком уровне заболеваемости других органов и систем организма, высокий процент аномалий отдельных зубов.

Ключевые слова: аномалии зубочелюстной системы, нарушения репродуктивной функции, пубертатный период.

Summary

Our study was aimed at the determination of general medical and orthodontic health at girls of puberty age with the violations of reproductive system. Received data show high level of other organs and body systems morbidity, as well as a high percentage of abnormalities of individual teeth.

Key words: dentition anomalies, reproductive disorders, puberty.